

Инклузија на деца со посебни образовни потреби во ОУ „Димо Хаџи Димов“, Скопје

ОУ „Димо Хаџи Димов“ од Скопје, од 1998 год. е вклучено во проектот „Инклузија на деца со посебни потреби во редовните училишта во РМ“. Проектот започнува под раководство на Бирото за развој на образованието и канцаларијата на УНИЦЕФ во Скопје, а со стручна помош на консултанти од Англија.

ОУ „Димо Хаџи Димов“ е лоцирано во населбата Влае во Скопје, и денес во 45 паралелки има 1222 запишани ученици и 94 вработени. Првите чекори во прифаќањето и работата со деца со посебни потреби училиштето ги прави уште во 80-те години од минатиот век, а тоа е отсликано и во своевидното мото на училиштето:

„Веруваме дека сите деца можат да учат и затоа секогаш ќе промовираме атмосфера која ќе го поттикнува учењето.“ (Милка Ивановска, педагог и раководител на тимот за инклузија)

Вклученоста на училиштето во проектот и соодветната обука овозможи поттик и развој на нови форми и модели на работа во наставната практика и надградување на капацитетите за работа со децата со посебни потреби. По обуката на наставниците од одделенска и предметна настава, следи планирање и реализација на интегрирани часови во одделенска и предметна настава.

„Со цел интензивирање на тимската работа на начин кога наставниците од училишниот тим во улога на ментори работат во пар со уште еден наставник, претходно се реализирани интегрирани работни денови. Овие активности придонесоа за делумно менување на наставната практика и обезбедија поголема флексибилност во одделенијата со цел да се задоволат поединечните барања на учениците.“ (Милка Ивановска, педагог и раководител на тимот за инклузија)

Своевидната програма за поддршка на наставниците предвидува планирање на активности кои овозможуваат поефикасна тимска работа, работа во пар наставник-наставник, заедничко планирање и реализирање на часот. Но, во исто време, вака реализираната настава ја зголемува мотивацијата и социјализацијата кај учениците од паралелките во кои се работи тимски, го зголемува почитувањето на разликите и користењето на искуствата на другите.

Во оваа фаза, во училиштето се реализирани интегрирани часови во две први, две втори, две трети и две четврти одделенија кои работат на иста тема еден работен ден. Вакви активности се реализирани и во предметна настава и тоа во две шести одделенија, по предметите Биологија и Географија.

Училишниот тим ги вклучува и родителите како непосредни партнери во работата. За таа цел, реализирана е обука на родители со презентација на теоретските основи на проектот и методички работилници на конкретна тема.

Треба да се одбележи дека во наредниот период училишниот тим ја шири мрежата и принципите на работа и во друго училиште. Имено, тимот ги презентира своите искуства во ОУ „Аврам Писевски“ од с. Бардовци. Заснована е соработка меѓу двете училишта која продолжува низ заеднички активности. Следат и заеднички интегрирани работни денови со ученици од различни одделенија од двете училишта, во кои се вклучени наставници од одделенска и предметна настава од двете училишта, стручната служба и родители.

Низ овие активности, учениците имаат можност да учат и надвор од училиницата, од различни извори и во мешана средина, во различни услови, од различни возрасти. Наставниците развиваат меѓусебни односи на соработка, заедно планираат и изготвуваат диференцирани задачи. Понатаму, развојот на инклузивната практика во училиштето продолжува со активности кои ќе им помогнат на наставниците да дизајнираат и применат програма во која учениците со посебни потреби учат заедно со своите врстници.

Според тимот за инклузија при ОУ „Димо Хаџи Димов“, со досегашните активности се постигнати следните ефекти: менување на стереотипите, зголемена соработка меѓу наставниците и учениците, нагласено тимско работење, зголемена мотивација кај учениците, меѓусебна помош и поддршка меѓу учениците, јакнење на самодовербата, почитување на разликите и сфаќање на истите како можност за учење.

„Инклузивната филозофија и понатаму ја развиваме и шириме како верување дека учењето треба да биде моделирано според индивидуалните потреби на секој ученик со цел достигнување на максималните потенцијали што претставува голем предизвик. Наставниците кои имаат добра педагошка наобразба и искуство, поседуваат вештини за опсервација, проценка, определуваат индивидуални цели и задачи, работат тимски, комуницираат со семејството и ги почитуваат индивидуалните разлики, се солидна основа за унапредување на наставниот процес.“ (Милка Ивановска, педагог и раководител на тимот за инклузија)

Училишниот тим во улога на ментори реализира обуки во различни региони на државата, додека проектните активности и резултатите од работата во училиштето се претставени на повеќе стручни и научни собири во земјата и во странство.

Проектните активности во училиштето се потполно прифатени и поддржани од родителите и локалната средина.